

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Управління ризиками є одним з найважливіших компонентів у наданні можливості організації досягти свого остаточного бачення.

Управління ризиками підприємств необхідне для досягнення цілей та завдань будь-якої організації. Раціональне управління ризиками надає можливість не тільки проектам, менеджерам програм і навіть керівникам, а й підрозділам, відділам та секторам здійснювати своєчасне та ефективно прийняття рішень.

Ключові слова: ризик; підприємство; управління; рішення.

FEATURES OF THE ORGANIZATION OF RISK MANAGEMENT AT THE ENTERPRISE

Abstract

Risk management is one of the most important components in enabling an organization to achieve its ultimate vision.

Enterprise risk management is necessary to achieve the goals and objectives of any organization. Sound risk management enables not only projects, program managers and even managers, but also departments, divisions and sectors to make timely and effective decisions.

Keywords: risk; enterprise; management; decision.

Управління ризиками на підприємстві – це процес виявлення та методичного вирішення потенційних подій, що представляють ризики для досягнення стратегічних цілей або для можливостей отримання конкурентних переваг. Управління ризиками є важливим елементом стратегічного управління будь-якою організацією і повинно бути включене в постійну діяльність бізнесу.

Чому підприємства потребують управління ризиками? Щоб досягти фінансового та іншого успіху, підприємство повинно знати про потенційні ризики, які можуть вплинути на безпеку, репутацію, прибуток, діяльність тощо. Підприємство, яке ігнорує ризики та способи їх пом'якшення, потенційно може зіткнутися з катастрофічними наслідками.

Основними елементами організації управління ризиками на підприємстві є оцінка значних ризиків та реалізація відповідних заходів реагування на ризик. Відповіді на ризик включають: прийняття або толерантність до ризику; уникнення або припинення ризику; передача або розподіл ризику через страхування, спільне підприємство чи іншу домовленість; та зменшення ризику за допомогою процедур внутрішнього контролю або інших заходів із запобігання ризику.

Обов'язки управління включають архітектуру або інфраструктуру ризиків, документування процедур або протоколів управління ризиками, навчання, моніторинг та звітування про ризики та діяльність з управління ризиками.

Хорошим свідченням того, що компанія працює з ефективною системою організації управління ризиками, є наявність головного директора з управління ризиками або менеджера, призначеного для координації зусиль.

Як правило, система управління ризиками на підприємстві має п'ять цілей, і всі вони важливі для успішного рішення, а саме:

- виявлення, моніторинг та зменшення ризиків;
- бути максимально ініціативним у попередженні ризиків;
- забезпечення чітких кроків для усунення потенційних загроз;
- створення прозорості та підзвітності для підвищення віри та довіри акціонерів;
- відповідність галузевим правилам відповідності та регуляторним правилам.

Першим кроком в успішному впровадженні будь-якого рішення щодо управління ризиками на підприємстві є розуміння та створення стратегії для організації. Ця стратегія повинна мати глибоке розуміння всіх припущень, які з нею пов'язані.

Реальність сучасного постійно мінливого ділового середовища ставить управління ризиками підприємств як пріоритет для компаній. Організації по-новому розглядають способи управління ризиками, і вони зрозуміли важливість цього ефективного процесу. Коли компанії впроваджують систему управління ризиками на підприємстві та належним чином навчають своїх працівників того, як оцінювати та управляти ризиками, вони можуть краще вирішити мінливий бізнес-клімат та створити більш обізнане робоче середовище. Це допоможе захистити їхню компанію від будь-якої турбулентності, з якою вони можуть зіткнутися в майбутньому.

Процес організації управління ризиками наведено на рисунку 1.

Рисунок 1. Схема організації управління ризиками

Правильна організація управління ризиками на підприємстві забезпечує низку переваг:

- краще усвідомлення ризиків, з якими стикається організація, та здатність ефективно реагувати на такі події;
 - збільшення впевненості у досягненні стратегічних цілей;
 - покращення відповідності законодавчим, нормативним вимогам та вимогам до звітності;
 - підвищення ефективності та результативності операцій.
- Питання, які слід враховувати при впровадженні організації управління ризиками:
- Які основні компоненти чи рушії нашої бізнес-стратегії?
 - Які внутрішні фактори чи події можуть перешкодити або зірвати з колії кожен з цих складових?
 - Які зовнішні події можуть перешкодити або зірвати з колії кожен із компонентів?
 - Чи маємо ми належні системи та процеси для вирішення цих внутрішніх та зовнішніх ризиків?

В таблиці 1 узагальнено дії підприємства щодо організації управління ризиками

Таблиця 1 – Дії щодо організації управління ризиками

Дії, які потрібно зробити	Дії, яких слід уникати / не робити
<ul style="list-style-type: none"> • Отримати підтримку вищого керівництва та правління; • Залучити до процесу широке коло менеджерів та службовців; • почати з кількох ключових ризиків і будувати систему управління ризиками поступово; • використовувати наявні знання, навички та ресурси в управлінні, внутрішньому аудиті, дотриманні тощо; • вбудувати систему управління ризиками у структуру організації. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ніколи не розглядати управління ризиками на підприємстві як проект управління ризиками - це процес; • не заглиблюватися в деталі та історію – організація управління ризиками має бути стратегічною та перспективною; • не покладатися лише на кількох ключових співробітників - залучити до організації кожного; • не припускати, що реєстр ризиків є повним - завжди будуть нові, "невідомі" ризики, і найбільшим ворогом ефективного управління ризиками на підприємстві є самозаспокоєність.

Таким чином, підприємницька діяльність передбачає обов'язкову присутність ризику, тому врахування цього фактору є однією з ключових проблем у системі управління економічними суб'єктами. Це обумовлює необхідність заходів, що сприяли б досягненню їх оптимального рівня.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Вус О. М., Ткачук Л. М. Управління державними підприємствами в аспекті зростання їх конкурентоспроможності. *Молодь в науці: дослідження, проблеми, перспективи* : тези Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції студентів, аспірантів та молодих науковців. 2019. URL : <https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/all-fm/all-fm-2019>.

2. Литюга Ю. В. Організація ризик-менеджменту на підприємстві. URL : https://kneu.edu.ua/userfiles/ec_pidpr_th_pr_4/5/Lituga.doc

Ткачук Людмила Миколаївна, кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів та інноваційного менеджменту, заступник декана з навчально-методичної роботи факультету менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: ludatkachuk2017@gmail.com

Пугач Володимир Сергійович, студент групи МІТ-18б факультету менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: puhachvolodymyr@gmail.com

Ткачук Людмила М., Candidate of Economic Sciences, Associate Professor of Finance and Innovation Management, Deputy Dean for Educational and Methodological Work of the Faculty of Management and Information Security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: ludatkachuk2017@gmail.com

Puhach Volodymyr S., student of MIT-18b group of the Faculty of Management and Information Security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: puhachvolodymyr@gmail.com